

پانۆراما... زنجیره‌ی دوازه تێرۆر هه‌رگیز سه‌رناکه‌وێت

فه‌هد گرده‌وانی

هه‌رجاره‌ی ده‌ینوو سی‌ت

یه‌که‌م... که‌رکوک بۆ کێ... نه‌گه‌ر نه‌و حکومه‌ته لاوازه‌ی [نوری ماله‌کی] دان به کورد بوون و کوردستانیه‌تی که‌رکوک نه‌نی، که‌ی دادی‌ت رژیمیکی ده‌سه‌لاتدا و به هیز له‌خۆرا خاک و شاریکت بۆ بگه‌رینیه‌وه و ناباری نه‌وتت به‌ خۆپایی پێ ببه‌خشیت. کورد نه‌و حکومه‌ته لاوازه مافی خۆی وه‌رنه‌گریت و چۆک به‌ نه‌مریکا نه‌دات که‌ خاکی داگیرکرا و ته‌عریب کراوی وه‌ربگیریه‌وه، به‌ حه‌یاتی ناتوانی له‌ ده‌سه‌لاتداری عیراکی وه‌ربگیریه‌وه به‌ خۆشی و به‌ هه‌می بژیت. نه‌و باسانه‌ نابیت بۆ ماوه‌یه‌کی کورتیش دوا بخریت، دواکه‌وتن واته‌ خۆ به‌لاز و هه‌یج هاتنه‌ به‌رچاوه‌ پیناوی مافه‌ په‌واکان. مه‌سه‌له‌ی که‌رکوک و ناوچه‌ به‌عه‌ره‌بکراوه‌کان به‌ر له‌ هه‌موویان مه‌سه‌له‌یه‌کی مرۆفایه‌تی یه‌ و نابیت ده‌سه‌لاتداری کورد بازرگانی پێوه‌بکات و دوا یغات .

دوهم... تێرۆر له‌ کوردستاندا... نه‌و روداوانه‌ی دوا یی، به‌تایبه‌ت نه‌وه‌ی هه‌ولێر و نه‌وه‌ی مه‌خموور، زه‌نگیکی خه‌ته‌رناکه‌ که‌ ده‌بیت جه‌ماوه‌ری شاره‌کانی کوردستان ناگاداری خۆیان بن له‌ پیناوی پاراستنی ئاسایی و هه‌می ناوچه‌که‌یان، نه‌گه‌ر چی رۆژانه‌ که‌ سوکارمان له‌ که‌رکوک و ناوچه‌کانی ته‌عریبکرا و به‌ر شالای ئی‌رهاپ ده‌بیته‌وه، به‌لام ده‌بیت ده‌سه‌لاتداری کوردی پارێزگاری نه‌و خه‌نکه‌ش بکات که‌ به‌بێچاره‌ که‌وتۆته‌ ناوچه‌ی عیراکی کۆن. نه‌و ئاسایکردنه‌وه‌یه‌ ده‌بیت ئاسایشی کوردستان و پۆلیسی کوردستان هۆشیارتر بکاته‌وه‌ بۆ نه‌وه‌ی نه‌هه‌ین نه‌و می‌شک ژه‌نگاویانه‌ ده‌سه‌لاتی بۆگه‌نی خۆیان نه‌و ناوچه‌ی پیا‌ده‌بکه‌ن. تێرۆر نه‌یتوانیوه‌ گه‌لی کورد به‌چۆک دا‌بدات. رژیمی پێشوو به‌رنامه‌ی کوشتن و تێرۆری به‌کار ده‌هێنا، هه‌تا نه‌نفال و هه‌نه‌بجه‌ و جینوساید بۆی نه‌کرا له‌ناوی ببات. نه‌و سیاسه‌ته‌ نامۆیه‌ی له‌ناو کورده‌کان پیا‌ده‌ ده‌کریت و خۆیان ده‌ته‌قینه‌وه‌، خو ووه‌شت و کۆلتوری کوردان نی یه‌ و کورد لینی بیه‌ری یه‌.

سێهه‌م... جاره‌کی تر زه‌لمای خه‌لیلزاد... نه‌و دیپلومه‌سه‌ نه‌مریکی یه‌ خۆی به‌ دۆستی کورد ده‌ژمێری و هه‌رده‌م له‌ سه‌ری ره‌ش و دۆکان و قه‌لاچۆلان له‌گه‌ڵ سه‌رکردایه‌تی هه‌ردوو زنجیرب کۆده‌بو و و له‌ته‌نیشته‌ مامه‌ و کاکه‌ راده‌وه‌ستا یا دا‌ده‌نیشته‌ و پریسکۆنفرا‌نسه‌کانی به‌رێوه‌ ده‌برد. خۆی نه‌وه‌نده‌ له‌ کورد نزی‌ک کوردبووه‌ جارجه‌ به‌شدار کۆبونه‌وه‌کانی هه‌ردوو مه‌کته‌بی سیاسی ده‌کرد. نه‌و ماوه‌یه‌ بۆ نه‌وه‌ی دئسۆزی خۆی نیشان ب‌دات داوا ی کرد که‌رکوک بخریته‌ ژێر چاودێری کۆمه‌له‌ی نه‌ته‌وه‌یه‌گه‌رتوه‌کان [یونین] نه‌مه‌ش دوا وهره‌قه‌ی سیاسه‌تی پۆخل و چه‌په‌لی نه‌مریکایه‌ له‌ دژی کورد و کوردستان. سه‌رکردایه‌تی کورد نابیت قه‌بوولی بکات بۆ نه‌وه‌ی به‌رژه‌وه‌ندی نه‌مریکا به‌سه‌ر به‌رژه‌وه‌ندی می‌لله‌تی کورد بکه‌وێت و دئی تورکیا و ئی‌ران و ئوردن و سه‌ودیا به‌ هه‌ند بگیری‌ت و ره‌وا و مافی کوردیش بخریته‌ ژبێلدانی می‌ژوو. کورد ده‌بوا یه‌ سیاسه‌تی ریفۆندۆمی بۆ که‌رکوک قه‌بوول نه‌کردبا یه‌ چونکه‌ که‌رکوک به‌بی ریفرا‌ندۆم کوردستانی یه‌. خه‌لیلزاد بیه‌وێت و نه‌یه‌وێت ده‌بیت بزانی‌ت که‌رکوک کوردستانه‌ و کورد به‌ ئاسانی ده‌ستی ئی‌هه‌ ئناگری‌ت. خه‌لیلزاد ده‌بوا یه‌ دۆستایه‌تی خۆی بۆ کورد نیشان ب‌دایه‌ به‌وه‌ی می‌لله‌تی که‌ پێویسته‌ سه‌ربه‌خۆیی خۆی و ده‌ده‌ست به‌نی‌ت نه‌ک بۆ دئخۆشکردنی نه‌و و لاتانه‌ کورد بکاته‌ قوربانی هه‌روه‌کو کێسه‌نجه‌ر وشای ئی‌ران پیا‌ده‌یان کرد. نه‌وانه‌ ده‌بیته‌ ده‌رسی سیاسی بۆ سه‌رکردایه‌تی هه‌ردوو جیزی ده‌سه‌لاتدار و ده‌بیت بزانی‌ت دۆسته‌کانیان مه‌به‌ستیان له‌ دۆستایه‌تی کردنی کورد به‌ مه‌به‌ستی چی یه‌ و به‌رژه‌وه‌ندی کورد له‌ کوی و ده‌ست پیا‌ده‌کات.

چوارەم... نیکۆلا سارکۆزی و بەرنار کۆشنىر و
 رەشیدە داتی... ئەمىژووی فەرەنسای تازەدا،
 سەرۆکی تازە ، نیکۆلای سارکۆزی ، دوو
 بۆمبايگرنگی هاوئىشت . یەكەم بەبى گۆیدانە
 بیروباوەر و ئایدۆلۆژیای جیباواز ، دۆستی گەلی
 کوردو دۆستی شەهیدی نەمر دکتور قاسملۆ ، دکتور
 بەرنار کۆشنىری سۆسیالیستی کردە وەزیری دەرەو
 و ژنە باکووری ئەفریقایى رەشیدە داتی {ئە
 بايىكى مەغریبی و دایكىكى جەزائیری ئە سان
 ریمی ئە 1965/11/27 ئەدایک بوو} کردە
 وەزیری داد. ئە خۆیشاندانە تورەیی و نارازی

یەكانی ئەمدواییەى فەرەنسا ، كە سارکۆزی وەزیری ناوخۆی فەرەنسا بوو ، كاتىك پەنەهانەكان و بیانی ییەكانی
 دانىشتوانی فەرەنسا ئیى هەتسانەو. كاردانەوێ دووبەرەكى و ناخۆشى رویدا و بوو هۆی كوشتنى بیتاوان . ئەو كاتەدا
 خەنگی وایان ئیك دەداو سارکۆزی دژی پەناھەندەییە . ئەو ژنە داکوبابە بیانی یە واتە رەشیدە داتی بوو چاوساغی و
 كاری ئەگەن سارکۆزی دەكرد. بەرنار كۆشنىر [بەرنار د جۆن كۆشنىر 1939/11/1] دایكى پەرۆستان و باوكی یەهودی
 یە. سەرتا ئەندامی پارتی كۆمۆنیستی فەرەنسا بوو ، وەزیری تەندروستی پىشوو و یەكێك بوو ئە دامەزرىنەرى [ریكخراوی
 پزىشكانی بەبى سنوور] و نوینەرى كۆمەلەى نەتەوویەكگرتووەكان بوو ئە كۆسۆقۆ ئە نیوان سالانى 1999 – 2001 و
 كەسایەتییەكى كۆمەلەییەتى و سیاسى بەناویانگی فەرەنسا یە. سارکۆزی هاوار دەكات و دەتێ ، ئە پیناوی بەرژەوئەندى
 فەرەنسا یەك ئەشكرین . هەموو كەسیكى ئیهااتوو و شارەزای كار ، بۆ دەوتەت و خزمەتى فەرەنسا دادەمەزرىنێن . رەشیدە
 داتی ئە خیزانیكى هەژار ئەدایك بوو. دایكى ئەخویندەوار و باوكی كریكار بوو. ئە مائەو دەوازدە [12] خوشكویرا بوون.
 ئەبەر دەستكورتى ، دایكوباوكی رەشیدەیان ئە قوتابخانەى [كاتۆلیكى] داناو بۆ ئەوێ خویندن تەواو بكات. ئە
 چوارەسالانەو دەستی بەكاركردن كردوو و كەلۆپەلى خۆجوانكردن و نارایشی ئەمالان گەراو و فرۆشتوو. پارەكەى
 هەندىك داو بە دایكوباوكی بۆ بژنوی ژیان و هەندىكیشی بۆ كرىنى كەلۆپەلى خویندن خەرچكردوو. كاتىك دایكى وەكو
 خزمەتكار كاریكردوو ، رەشیدە یارمەتى داو. ئە تەمەنى شازدەسالان كریكارى تەلەفونات و پاشان وەكو یارمەتى دەرى
 سیستەر [مومەریزە] ئە عیادەكى پزىشكى كاریكردوو. پاش ئەوێ نامادەیی تەواو دەكات ، دەچیتە دانشگاهى [دیجون] و
 ئابووری و ماف دەخوینیت. رەشیدە سالى 2006 بوو ئەندامى حیزبەكەى سارکۆزی [یەكیتى ئە پیناوی بزووئەندەو
 گەلى]. فەرانسو فیلۆن لومانس [1954/3/4] بۆ سەرۆكایەتى وەزیران دەستنیشان كرا. سارکۆزی بەبى ئەوێ بەرژەوئەندى
 فەرەنسا ئەكەدار كات ، داوا دەكات كە تورکیا خۆی ئەگەن ولاتانى رۆژەهلات بگۆنجینی و واز ئە یەكیتى ئەوورپا
 بەییتى. سارکۆزی ئەندامیى تورکیا ئە یەكیتى ئەوورپا رەتدەكاتەو.

سەرکردایەتى تیگەیشتوو ، دەتوانی ئە پیناوی بەرژەوئەندى ولاتەكەى سوود ئە هەموو كەسیكى شارەزا وەربگریت و
 گۆی ئەداتە ئینتیماى حیزبیایەتى.

پینچەم... ئەمەریكای دیموکراسى... ئەمن ئە سوید دەژیم بۆیە گائتە بە دیموکراسیەتى ئەمەریكا دەكەم ، ئەگەرنا ئەدەبواپە
 رۆژەهلاتی یەكى وەكو من باسى دیموکراتیەتى ئەمەریكا بكات . حكومەتى ئەمەریكا لىكۆلینەو و پشكینى دەست پىكردوو
 دەربارەى دەرهینەرى [ریژیسۆر] بەناویانگ {میشیل مۆر}. ئەو دەرهینەرە چوو بوو كویا بۆ ئەوێ فلیمىك دەربارەى سیستەمى
 تەندروستی ئەمەریكا دەرهینى ، مۆر ئە فلیمى داوی پەیوئەندى خیزانداری كورى لادن و بۆشى پىكەو نووساندبوو یا باشتەر
 بلیم لىكى نزیك كردبوئەو. بیگومان ئەو كارە ببوو دئییشی و دنگرانى دامودەزگای جۆرج بۆشى سەرۆك ئەمەریكای هەنووكە

به تایبتهی پاش کاره ساتی یازدهی سیپته مبهەر. مۆر له ناو خه ئکی دژی شهر خوشه ویسته و له ناو شهرکه ران و شهرخوازان به غهیره نیشتمان [خانن] په روهر ده ژمیردریت. کوبا بو ئه مریکا دریکه و جارچاره له چاوی ده چه قیت و نایه ویت به باشی باسی بکریت. کوباش له باری ته ندروستی و خزمه تگوزاری پله یه که مه و چون شهر رهوانه ی دهروه دهکات ناواش پیشه ی پزشکی [دکتوری] رهوانه ی جیهان دهکات، به تایبته وولاتانی هه ژار و تازه پیگه یشتوو. له هه موو ولاتانی هه ژار دکتوری کۆبی کارده کهن و یارمه تی نه خوشان ددهن. له ئه مریکاش چاره سه ری دکتوری نه وه نده گرانه ده ویت گه لیک دۆلار داریت هه تا له ئه مریکا چاره سه رت ده کریت. له پیره هه ولیرئ، له هه فتاکان کاتیگ نه خوشخانه ی قوتابیان [خویندکاران] به رامبه ر سینه مای سه لاهه ددین بوو، جارک بو نازمایش چوو مه نه وئ و بو ئیمه ی قوتابی به ناسنامه ی قوتابیان به خوایی بوو. دکتوره که ی نازمایشی کردم کوبی یه کی ره شه سه مه ر بوو به شه ئینگیزی و به شه عاره بی و کوردی له یه کتر گه یشتین که نازارهکانی له شه چین. له وکاته ش چونکه گیقارا و کاسترۆ و سوڤیه ت په رست بووم [بیری نوئ و طریق الشعب] نیشان ددها هه تا بزانیته ئه منیش شیوعیم. به خویندکارانم دهگوت دکتوره کی [نه وه لبابه]، وام ده زانی نه ویش شیوعی هه یار بیستوچواره. ده مزانی له کوبا حیزبی شیوعی حاکمه داره و کاسترۆ سه رۆکه شوڤشگیره که یه تی و به قوتابیانم دهگوت، نه و دکتوره ی بو خزمه تکردنی ئیمه رهوانه کردوو. نه و سیوئه وه نده سانه دکتوری کۆبی گه یشتبووه پیره هه ولیرئ و خه ئکی کوردی چاکه کردوو، ده بی نیستاکه نه و خه ئکه ی به ده ستی پزشکیانی کوبی چاک ده بنه وه چهند بن. نه و دورگه یه هه ژاره که ووتۆته نه و به ری ناوی ئه مریکا و بو ئه مریکا بووه به گری ئی سهردل. کاسترۆش له گه ل مردن زۆرانبازی دهکات و هه تا نه مۆکه مردن هه ر دۆرا بووه و نه یه توانیوه به سه ری زالی بیت. پاش مردنی کاسترۆش نه و ولاته که ناوی کوبا یه هه ر ده مینه ی و خه ئکیش بو گه شتوگوزار تینیدا هه ر ده سه سیته وه. ئه مریکاش مۆر ده خاته ژیر چاودیری و نایه ویت پروپاگهنده بو کاسترۆ و کوبا بکات بۆیه دیموکراسیانه ره قابه ی ده خاته سه ر.

شه شه م... رۆژمیرهکانی نانا نیکۆن سمیث... پاش نه ووی هه وانی مردنی نانا بلاو بووه، یه که سه ر خه ئکی به په رۆشه وه بوون بو نه ووی بزانی هۆیه سه ره که یهکانی نه و مردنه چی یه. یا باوکی که چه ساوا یه که ی که ناوی [دانیا لینا] یه کی یه. نه و رۆژمیرانه، یادگاری شیرین و ناخوشی رۆژانه ی تیدا تۆمارکراوه. نه و ژانانه هه ندیکیان قورسن و نه و یادگاریانه ی تۆمارکراوه ده که رته وه بو سالانی 1992 - 1994، باسی نه و کاتانه شی تۆمارکردوو که له هۆلیوو ده بووه. نه و رۆژمیرانه به [3,6] س میلیون و شه ش سه د هه زار کرۆنی سویدی فرۆشراوه. نه و رۆژمیرانه له لایه ن دراوسی نانا له شاری [باهاماس] دۆزراوه ته وه و له گه ل مۆله تی لیخورین [نیجازه ی سایقی]. له و یادگاریانه باسی نه و هوشی تیدایه که کامه جوړی ده رمان و هه ب ده خوات و رۆژانه چۆنیان به کار ده هینیت. له لاپه ره یه کی رۆژگارهکانی دا ده رباره ی سیکس [جنس] نووسیوو یه تی {رقم له پیاوه، چونکه به دا یه داوای سیکس [راباردن] ده که ن، من قیزم له سیکسه}. هه ر له و نووسیانه ش به دیاری خستوه که یه کیگ له دۆسته کورهکانی قیزی کردوو که هه بی خه وتن و هه بی هیورکه ره وه بخوات. نه و نووسیانه له رۆژی 1995/8/4 کۆتاییان پیدیت که میرده پیره که ی هاوارد مرد. ره نگه له ماوه یه کی تر لاپه رهکانی تر نه گه ر تۆمار کرابیت، بکه ویتته سه ر لاپه ره ی رۆژنامه و گوڤارهکان و به پاره یه کی خه یالیش بینه فرۆشتن.

هه هته م... سه رۆکی پارتی گه نی دانیمارک... پیه شاسگارد [1947/2/23] ده یه ویت چه فیه [له چه ک] و هیجاب قه دهغه بکات. جیاوازی نی یه له نیوان له چه ک و بورکه [نه ووی که هه ر کونه چاویان دیاره]، نه وه زه نگیکی چه وساندنه وه یه و ناییت ئیمه قه بوونی بکه ین، بو رادیوی دانیمارک پیه ی سه رۆکی پارتی گه نی دانیمارک وای گووت. ئه مه ته نها موسلمانه کان ده گریته وه و با یه هوددی یه کان هه ر [کالوته ر] دابنن. نه و ده یه ویت له قوتابخانه و له هه ندیک شوینی دیاریکراوه قه دهغه ی بکات. چون بتوانن نه و یاسایه په یه ره یه که ن له وه لاما گووتی له قوتابخانه وه ده توانین ده ست پینکه ین. دیاره فه ره نسا ده ستی به قه دهغه کردنی نه و سیمبۆله نایینیانه کرد، به لام هه موو شیوهکان نه ک هه ر هیجایی موسلمانان.

فه هه گرده وانی 2007/5/28 ستۆکهۆلم